

DATUM	29 maart 2016	TEAM	NEL/VVN
NUMMER	817FCF90	REFERENTIE	R.P. Zoer
UW BRIEF VAN	3 maart 2016	DOORKIESNUMMER	06-11713932
UW NUMMER	817F5E96	E-MAILADRES	roland.zoer@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	-	ONDERWERP	Schriftelijke vragen ex art. 47 RvO aan het College van GS, gesteld door H. Keller en R. Dercksen van respectievelijk de Partij voor de Dieren en de PVV betreffende de mishandeling van zwanen (d.d. 03-03-2016)

Toelichting:

Op woensdag 24 februari jl. liet een uitzending van EenVandaag zien hoe jagers in het Groene Hart knobbelzwanen mishandelen en doden.

Samen met delen van de provincies Noord- en Zuid-Holland vormt het westelijk deel van onze provincie het Groene Hart. Op 4 november 2014 heeft de provincie Utrecht een ontheffing afgegeven met een geldigheid van 4 jaar voor het doden van knobbelzwanen in de gehele provincie Utrecht. Daarmee draagt ook onze provincie verantwoordelijkheid voor de mishandeling van knobbelzwanen zoals te zien in de uitzending van EenVandaag.

Knobbelzwanen zijn een beschermde diersoort op basis van de Flora- en faunawet. Alvorens tot doding mag worden overgegaan, is bepaald dat er tenminste twee preventieve maatregelen moeten worden toegepast. Bovendien ziet de Partij voor de Dieren beschermde, in het wild levende dieren niet als consumptiewaar, noch als handelswaar.

Naar aanleiding van het voorgaande hebben de fracties van de Partij voor de Dieren en de PVV de volgende vragen:

1. Bent u bekend met de uitzending van EenVandaag over de ernstige mishandeling door jagers van knobbelzwanen in het Groene Hart?

Antwoord:

Ja, wij zijn bekend met deze uitzending.

2. Wat is uw reactie op de beelden van EenVandaag?

Antwoord:

De reportage speelt zich af in Zuid-Holland. De provincie Utrecht wordt wel genoemd in de reportage. Op basis van de ontheffing die in Utrecht is verleend, kan een actie zoals in de uitzending van EenVandaag, vanwege de aan de Utrechtse ontheffing verbonden voorwaarden, niet (legaal) in Utrecht plaatsvinden.

3. Zijn de jagers die verantwoordelijk zijn voor deze mishandelingen ook actief (geweest) in de Utrechtse gedeelten van het Groene Hart of in andere gebieden binnen de provincie Utrecht?

Antwoord:

Op basis van de beelden zijn deze jagers niet door ons, door de Utrechtse Wildbeheereenheid (WBE) grenzend aan de provincie Zuid-Holland of de Faunabeheereenheid Utrecht, herkend als jagers die actief zijn in het gedeelte van het Groene Hart dat binnen de provincie Utrecht ligt.

4. Bent u het met ons eens dat er per direct een einde moet komen aan de misstanden zoals deze te zien waren in de uitzending van EenVandaag en we er alles aan moeten doen om dergelijke praktijken in de toekomst te voorkomen? Zo ja, op welke wijze gaat u zich daartoe inspannen?

Antwoord:

De beelden roepen emoties op. Of daadwerkelijk sprake is van misstanden wordt door de politie onderzocht. Zoals in het antwoord bij vraag 2 is aangegeven, mag een actie zoals in de uitzending van EenVandaag, gezien de voorwaarden van de Utrechtse ontheffing, in Utrecht niet plaatsvinden. Er zijn ook geen signalen dat dit wel gebeurt. Indien dit wel gebeurt, kan en zal daartegen handhavend worden opgetreden.

5. In de ontheffing wordt aangegeven dat er minstens twee preventieve maatregelen moeten worden ingezet, voordat er tot doding wordt overgegaan. Kunt u aangeven welke preventieve maatregelen in het Groene Hart zijn ingezet, en waarom deze methoden niet toereikend waren om de schade en overlast te beperken?

Antwoord:

In het algemeen gelden de preventieve middelen die worden genoemd in de Handreiking faunaschade van het Faunafonds¹. Hierbij kan worden gedacht aan de inzet van vlaggen, knalapparaten en verjaging door menselijke aanwezigheid. Voor al deze middelen kan gewinning optreden.

6. Kunt u aangeven of de provincie Utrecht de grondeigenaren en -gebruikers die overlast ervaren door knobbelzwanen advies heeft gegeven over de toepassing van de meest adequate preventieve maatregelen, in lijn met de motie 'adviesrol preventieve maatregelen'? Zo nee, waarom niet, en is de provincie bereid alsnog deze rol te vervullen?

Antwoord:

In de ontheffing wordt verwezen naar de Handreiking faunaschade van het Faunafonds. Over het algemeen zijn grondgebruikers goed in staat om de maatregelen toe te passen die in combinatie met hun eigen bedrijfsvoering en bedrijfsomstandigheden het meest effectief zijn. In gevallen dat de grondgebruiker dat wenst levert de provincie Utrecht of de Faunabeheereenheid Utrecht advies. Echter, omdat de uitzending zich afspeelt in Zuid-Holland heeft de provincie Utrecht hierin geen adviserende rol.

Ons is ter ore gekomen dat naast het verhandelen van de gedode zwanen omwille van het vlees voor menselijke consumptie, er ook andere onderdelen worden aangewend als bron van opbrengst. Zo schijnen de slagpennen te worden verkocht als schrijfgerei, de dons en veren voor andere doeleinden te worden verhandeld en de gedode dieren te worden doorverkocht als hondenvoer. Nog levende dieren en hun jongen leveren grote bedragen op bij verkoop naar het buitenland. Tevens zouden eieren worden ontvreemd en kunstmatig uitgebreed, en eveneens tegen grote bedragen worden verkocht naar het buitenland.

7. Bent u bereid hierover navraag te doen bij de Faunabeheereenheid en wildbeheereenheden om dit soort praktijken in kaart te brengen en hierover verslag te doen, mede om het antwoord op vraag 3 uit onze vorige vragen over knobbelzwanen 4 (is er sprake van financiële stimulus voor de jacht op in het wild levende dieren) te kunnen onderbouwen?

Antwoord:

De ontheffing geeft toestemming om gedode dieren te verhandelen. Gezien de eis uit de ontheffing dat een groep uit minimaal 15 knobbelzwanen moet bestaan, is geen sprake van lukraak afschieten van knobbelzwanen voor commercieel gewin. Het verhandelen van levende dieren is op basis van deze ontheffing niet toegestaan. Uit navraag bij de Faunabeheereenheid Utrecht is gebleken dat er geen

¹<http://www.bij12.nl/assets/Handreiking-Faunaschade-2009.pdf>

aanwijzingen zijn dat in Utrecht geraapte eieren kunstmatig worden uitgebroed en de zo verkregen kuikens verhandeld worden.

8. Kunt u aangeven op welke manier de provincie toe heeft gezien op het naleven van de voorschriften en beperkingen die aan de ontheffing voor de jacht op knobbelzwanen verbonden zijn, en aangeven hoe u dit soort tragische misstanden in de toekomst gaat voorkomen?

Antwoord:

De provincie Utrecht heeft ontheffing afgegeven in het kader van schadebestrijding. Deze wordt gebruikt om schade door knobbelzwanen te voorkomen of te beperken. Het betreft de mogelijkheid om groepen knobbelzwanen te verjagen met ondersteunend afschot. Van de ontheffing mag pas gebruik worden gemaakt als er minimaal twee preventieve maatregelen zijn genomen en deze maatregelen niet afdoende blijken. Vervolgens mag per verjaagactie van een groep knobbelzwanen bestaand uit minimaal 15 vogels maar een beperkt aantal knobbelzwanen worden geschoten. Daarnaast is legselbehandeling mogelijk gemaakt, om aanwas van jonge zwanen te verminderen. Het gebruik van de ontheffing wordt bijgehouden in het Faunaregistratiesysteem (FRS), en daarmee valt dus ook te controleren hoeveel zwanen er zijn geschoten. Tussen 1 december 2014 en 1 juni 2015 zijn er 654 zwanen aan de populatie onttrokken, in de huidige periode (1 december 2015 tot nu) betreft het 286 zwanen. De noodzaak om gebruik te maken van de ontheffing verschilt van jaar tot jaar. De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht is belast met toezicht op de naleving van de aan de ontheffing verbonden voorschriften en doet dat steekproefsgewijs.

9. Bent u bereid om het rapen van zwaneneieren te gaan verbieden om commercieel uitbaten te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Nee, in het provinciaal beleid is als uitgangspunt genomen dat bij schadebestrijding verkregen dieren en dierproducten waar mogelijk benut worden. Indien hierdoor de naleving van de ontheffingsvoorwaarden geschonden wordt, kan er handhavend opgetreden worden. Vooralsnog zijn daar geen aanwijzingen voor.

Eén treffer met een hagelgeweer betekent meestal niet dat een knobbelzwaan op slag dood is. Hierdoor leeft het dier verminkt verder, of komt pas na verschillende schoten, beten door jachthonden en het omdraaien van de nek aan zijn einde.

10. Deelt u de mening dat het bejagen van knobbelzwanen met hagelpatronen voor onvermijdelijk en ernstig dierenleed zorgt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Het juist gebruik van een geweer met hagelpatronen leidt niet tot ernstig dierenleed. De effectiviteit van hagel neemt af als men verder van het doel staat. Voor knobbelzwanen geldt dat bij het juiste type hagel (korreldiameter) en de juiste afstand in beginsel bij knobbelzwanen tot een dodelijk schot moet leiden. Indien dit onverhoopt niet het geval is, is het de verantwoordelijkheid van de jager om het lijden van de knobbelzwaan zo spoedig mogelijk te beëindigen. Het achterlaten van gewonde dieren is niet toegestaan.

De rechtbank Noord-Holland geeft aan dat één of meerdere incidentele schadegevallen niet voldoende zijn om een ontheffing te verlenen voor het doden van beschermde dieren in de gehele provincie. Aannemelijk moet worden gemaakt dat er sprake is van een daadwerkelijke dreiging van belangrijke schade per locatie of gebied, voordat een ontheffing kan worden verleend. De noodzakelijkheid van een ontheffing van het verbod op afschot, dient daarom op een nauwkeurige en treffende motivering te berusten.

11. Kunt u onderbouwen waarom u de ontheffing heeft afgegeven voor de gehele provincie Utrecht, waardoor er de mogelijkheid bestaat dat zwanen bejaagd worden op locaties waar zij noch voor overlast noch voor schade zorgen?

Antwoord:

Knobbelzwanen komen in vrijwel de hele provincie Utrecht voor. Omdat op voorhand niet is aan te geven waar knobbelzwanen in groepen van 15 of meer optreden is de ontheffing voor de hele provincie afgegeven. Op plaatsen waar slechts enkele knobbelzwanen aanwezig zijn, en er geen dreiging van belangrijke schade is, kan geen gebruik van de ontheffing gemaakt worden.

12. Bent u bereid om de ontheffing die is afgegeven voor het doden van knobbelzwanen per direct in te trekken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Nee, hiertoe zijn wij niet bereid. Wij hebben geen signalen ontvangen dat de voorschriften verbonden aan de Utrechtse ontheffing niet nageleefd worden. Indien dit wel gebeurt, kan en zal daartegen handhavend worden opgetreden.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,

